

ÖZET

SÜZÜLEREK GÖÇ EDEN KUŞLARIN İSTANBUL BOĞAZI'NDAKİ İLKBAHAR GÖÇÜ

BİLGİN, Sercan
Niğde Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Biyoloji Ana Bilim Dalı

Danışman : Prof. Dr. Ahmet KARATAŞ

Temmuz 2015, 81 Sayfa

Bu yüksek lisans çalışmasında, İstanbul Boğazı'ndan süzülerek göç eden kuş türleri, yoğunlukları, uçuş yükseklikleri ve geçiş rotalarının tespiti amacıyla araştırmalar yapılmıştır. Ayrıca elde edilen bulgular, geçmiş yıllarda yapılan benzer çalışmalarla karşılaştırılarak değerlendirilmiştir. Araştırma, İstanbul Boğazı'nın kuzey hattında, sabit bir noktadan optik malzemeler aracılığıyla doğrudan gözlem ve sayım yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.

10 Mart - 20 Mayıs 2015 tarihleri arasındaki 72 günlük süreyi kapsayan arazi çalışmasında, 4 takım, 5 aile ve 32 türe ait 222.618 birey süzülerek göç eden kuş tespit edilmiştir. Gözlenen toplam kuş sayısının büyük bölümünü en çok gözlenen 5 tür oluşturmaktadır. Onlar da sırasıyla, 149.477 birey ile Leylek (*Ciconia ciconia*), 41.115 birey ile şahin (*Buteo buteo*), 18.026 birey ile Küçük Orman Kartalı (*Clanga pomarina*), 8.422 birey ile Arı şahini (*Pernis apivorus*) ve 1.935 birey ile Atmaca (*Accipiter nisus*) türlerinden oluşmaktadır. Gözlenen kuşların %17'si 11:00-12:00 saatleri arasında, %68'i 200 m ile 400 m yükseklikler arasında geçiş yapmıştır, %86'sı doğu-güneydoğu (100°-120°) yönlerinden gelip, %88'i batı-kuzeybatı (280°-300°) yönlerine doğru göçlerine devam etmiştir.

Anahtar sözcükler: İstanbul Boğazı, ilkbahar göçü, kuş göçü, süzülen kuşlar, yırtıcı kuşlar

SUMMARY

SPRING MIGRATION OF SOARING BIRDS AT THE BOSPHORUS

BILGIN, Sercan
Niğde University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Biology

Supervisor : Prof. Dr. Ahmet KARATAŞ

July 2015, 81 Page

In this study we determined the soaring bird species across the Bosphorus, their numbers, the flight altitude and the passage directions. Furthermore, the results have been compared and evaluated with prior studies at the Bosphorus. The watch point was at the northern tip of the Bosphorus. Direct observations and counting at a selected vantage point with optical materials was used to gather data.

The fieldwork has been conducted between 10 March – 20 May 2015, lasted 72 days, and 222,618 soaring birds from 4 order, 5 family and 32 species are recorded. The most numerous counted birds were White Stork (*Ciconia ciconia*) with 149,477 individuals, Common Buzzard (*Buteo buteo*) with 41,115 individuals, Lesser Spotted Eagle (*Clanga pomarina*) with 18,026 individuals, Honey Buzzard (*Pernis apivorus*) with 8,422 individuals and Sparrowhawk (*Accipiter nisus*) with 1,935 individuals. It has been determined that 17% of recorded birds concentrate between the hours of 11:00 and 12:00, 68% pass between the altitudes of 200 m and 400 m, 86% came from east-southeast (100°-120°) directions and were heading to west-northwest (280°-300°) directions.

Keywords: Bosphorus, spring migration, bird migration, soaring birds, birds of prey